

Prošetřenost a hodnoty laboratorních parametrů v NZIS

VERZE 2026-01.01

Metodický popis

Autorský kolektiv:	Littnerová S. ¹ , Dianová T. ¹ , Hejčmanová K. ¹ , Jarkovský J. ¹ , Veselá B. ¹ , Kyselová A. ¹ , Chloupková R. ¹ , Májek O. ¹ , Klimeš D. ¹ , Blaha M. ¹ , Kubát J. ¹ , Čačíková L. ¹ , Dušek L. ¹ ¹ Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
Recenzenti:	
Datum vytvoření dokumentu:	19.06.2026
Datum poslední aktualizace:	19.06.2026
Datum schválení pověření pro ochranu osobních údajů UZIS:	23.06.2026
Datum schválení poradou vedení UZIS:	23.06.2026
Typ výstupu:	Datový souhrn
ID výstupu:	OIS-15-01
Klíčová slova:	NRHZS, NZIS, Laboratorní data, biochemie, laboratorní hodnoty, odběr, hodnota, celkový cholesterol, LDL cholesterol, LDL-C, HDL cholesterol, HDL-C, glykovaný hemoglobin, HbA1c, glukóza v séru/plazmě na lačno, albumin/kreatinin v moči, uACR, prostatický specifický antigen, PSA, odhad glomerulární filtrace, eGFR
EuroVoc:	státní zdravotní služba
Citace:	Littnerová S., Dianová T., Hejčmanová K., Jarkovský J., Veselá B., Kyselová A., Chloupková R., Májek O., Klimeš D., Blaha M., Kubát J., Čačíková L., Dušek L. Prošetřenost a hodnoty laboratorních parametrů v NZIS. Národní zdravotnický informační portál [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2026. Dostupné z: https://www.nzip.cz/data/2780-laboratorni-data-datovy-souhrn . ISSN 2695-0340.
Datový souhrn dostupný na:	https://www.nzip.cz/data/2780-laboratorni-data-datovy-souhrn
Kontakt:	analyzy@uzis.cz

1 Popis datového souhrnu

1.1 Primární cíl

Datový souhrn poskytuje přehled o prošetřené populaci a hodnotách sledovaného laboratorního parametru v populaci České republiky. Zpracovaný datový souhrn obsahuje počty unikátních pojištěnců s vykázaným zdravotním výkonem souvisejícím s odběrem sledovaného parametru a souhrnné statistiky jeho hodnot. Údaje jsou prezentovány v členění podle věku, pohlaví, obce s rozšířenou působností (ORP) a vybraných komorbidit.

1.2 Základní informace

Datový souhrn vychází z dat Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZZ) za období 2020 až 2025 předaných zdravotními pojišťovnami a laboratorních hodnot vykázaných ve stejném období. Počty unikátních pojištěnců jsou definovány jako osoby s vykázaným zdravotním výkonem (Tabulka 1).

Hodnoty laboratorních parametrů byly agregovány na nejhorší hodnotu za pacienta a kalendářní měsíc nebo rok. Z naměřených hodnot byly vypočteny průměrné hodnoty a podíly osob podle předem definovaných kategorií či hraničních hodnot sledovaného parametru (Tabulka 2). Všechny údaje jsou uvedeny v jednotlivých letech za období 2020 až 2025.

Tabulka 1. Přehled NRHZZ kódů odběrů pro jednotlivé parametry

Parametr	NRHZZ kód
Celkový cholesterol	81471
LDL cholesterol (LDL-C)	81527
HDL cholesterol (HDL-C)	81473
Glykovaný hemoglobin (HbA1c)	81449
Glukóza v séru/plazmě na lačno	81155
Albumin/kreatinin v moči (uACR)	není jednoznačně definován odpovídající kód
Prostatický specifický antigen (PSA)	81800, 93225, 81530
Odhad glomerulární filtrace (eGFR)	není jednoznačně definován odpovídající kód

Tabulka 2. Hraniční hodnoty pro jednotlivé Laboratorní parametry

Parametr	Hraniční hodnota
Celkový cholesterol	≥ 6,2 mmol/l
LDL cholesterol (LDL-C)	≥ 3 mmol/l
HDL cholesterol (HDL-C)	< 1,2 mmol/l
Glykovaný hemoglobin (HbA1c)	≥ 53 mmol/mol
Glukóza v séru/plazmě na lačno	≥ 7 mmol/l
Albumin/kreatinin v moči (uACR)	≥ 30 g/mol
Prostatický specifický antigen (PSA)	≥ 3 µg/l
Odhad glomerulární filtrace (eGFR)	< 0,5 ml/s/1,73 m ²

1.3 Interpretace a informační hodnota

Datový souhrn umožňuje hodnotit prošetřenost populace, dostupnost výsledků a hodnoty sledovaného parametru. Prošetřenost je definována jako počet osob s alespoň jedním vykázaným odběrem sledovaného parametru ve sledovaném období (rok nebo měsíc). Podíl dostupných hodnot je vyjádřen jako procento osob s alespoň jednou dostupnou hodnotou parametru z celkového počtu osob s alespoň jedním odběrem ve sledovaném období.

Hodnoty parametrů jsou agregovány na nejhorší hodnotu za osobu a sledované období. Použití nejhorší hodnoty umožňuje identifikovat osoby, u nichž byla ve sledovaném období alespoň jednou dosažena hodnota odpovídající zvýšenému zdravotnímu riziku nebo překračující stanovenou hraniční hodnotu, bez ohledu na počet provedených vyšetření. Z těchto hodnot jsou následně vypočteny souhrnné statistiky, zejména průměrná hodnota parametru a podíl osob v kategoriích definovaných stanovenými hraničními hodnotami (Tabulka 2).

1.4 Informační limity

Použitá agregace na nejhorší hodnotu za osobu a sledované období je vhodná pro identifikaci osob se zvýšeným zdravotním rizikem a pro sledování podílu osob překračujících stanovené hraniční hodnoty. Souhrnné ukazatele však neposkytují informaci o vývoji parametru v čase ani o variabilitě hodnot u jednotlivých osob v rámci sledovaného období.

Podíl dostupných hodnot závisí na kvalitě vykazování laboratorních výsledků a může být ovlivněn neúplností dat. Souhrnné statistiky jsou navíc počítány pouze z osob s dostupnou hodnotou parametru, a proto nemusí plně reprezentovat celou populaci osob se záznamem o odběru sledovaného parametru.

1.5 Ochrana osobních údajů

Datový souhrn je připravován v souladu se zákonem 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §73 odst. 8 a zákonem 110/2019 Sb. §16.

1.6 Klíčová slova

NRHZS, NZIS, Laboratorní data, biochemie, laboratorní hodnoty, odběr, hodnota, celkový cholesterol, LDL cholesterol, LDL-C, HDL cholesterol, HDL-C, glykovaný hemoglobin, HbA1c, glukóza v séru/plazmě na lačno, albumin/kreatinin v moči, uACR, prostatický specifický antigen, PSA, odhad glomerulární filtrace, eGFR

2 Technická charakteristika

- Periodicita aktualizace: 1x ročně za uzavřený kalendářní rok
- Formát datového souhrnu: xlsx
- Velikost: 5–11 MB



3 Zdroj dat

Zdrojem dat jsou produkční údaje Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS) za období 2020 až 2025 předané zdravotními pojišťovnami a laboratorní hodnoty ve stejném období.

4 Obsah datového souhrnu

4.1 Seznam parametrů a datových souhrnů

Parametr	Název datového souhrnu
Celkový cholesterol	Datovy-souhrn-OIS-15-01-laboratorni-data-cholesterol-celkovy.xlsx
LDL cholesterol (LDL-C)	Datovy-souhrn-OIS-15-01-laboratorni-data-cholesterol-ldl.xlsx
HDL cholesterol (HDL-C)	Datovy-souhrn-OIS-15-01-laboratorni-data-cholesterol-hdl.xlsx
Glykovaný hemoglobin (HbA1c)	Datovy-souhrn-OIS-15-01-laboratorni-data-glykovany-hemoglobin.xlsx
Glukóza v séru/plazmě na lačno	Datovy-souhrn-OIS-15-01-laboratorni-data-glukoza-plazma-serum.xlsx
Albumin/kreatinin v moči (uACR)	Datovy-souhrn-OIS-15-01-laboratorni-data-uacr.xlsx
Prostatický specifický antigen (PSA)	Datovy-souhrn-OIS-15-01-laboratorni-data-psa-celkovy.xlsx
Odhad glomerulární filtrace (eGFR)	Datovy-souhrn-OIS-15-01-laboratorni-data-egfr.xlsx

4.2 Struktura datových souhrnů

1. List prošetřenost

Stratifikace výstupu – řádky

- Stratifikace 1: ORP název a kód
Typ: text
Hodnoty: Název a kód obce s rozšířenou působností
- Stratifikace 2: Okres název a kód
Typ: text
Hodnoty: Název a kód okresu
- Stratifikace 3: Pohlaví
Typ: text
Hodnoty: M – muži, F – ženy, Celkem
- Stratifikace 4: Věk
Typ: text
Hodnoty: Věkové kategorie: 20-44, 45-64, 65-74, 75+, Celkem
- Stratifikace 5: Komorbidita
Typ: text
Hodnoty: Celá populace ČR, DM – Diabetes mellitus, Hypertenze, SS – Srdeční selhání, KVO – Kardiovaskulární onemocnění, ONKO – Onkologické onemocnění

Stratifikace výstupu – sloupce

- Stratifikace 1: Celkový počet osob
Typ: celé číslo
Hodnoty: Celkový počet osob (N, jednotlivě za období 2020–2025)
- Stratifikace 2: Počet osob s odběrem
Typ: celé číslo
Hodnoty: Počet osob s odběrem (N, jednotlivě za období 2020–2025)
- Stratifikace 3: Procento osob s odběrem
Typ: desetinné číslo
Hodnoty: Procento osob s odběrem (% , jednotlivě za období 2020–2025)

- Stratifikace 4: Počet osob s dostupnou hodnotou parametru
Typ: celé číslo
Hodnoty: Počet osob s odevzdanou hodnotou (N, jednotlivě za období 2020–2025)
- Stratifikace 5: Procento osob s dostupnou hodnotou parametru
Typ: desetinné číslo
Hodnoty: Procento osob s odevzdanou hodnotou (% , jednotlivě za období 2020–2025)

2. List hodnoty

Stratifikace výstupu – řádky

- Stratifikace 1: ORP název a kód
Typ: text
Hodnoty: Název a kód obce s rozšířenou působností
- Stratifikace 2: Okres název a kód
Typ: text
Hodnoty: Název a kód okresu
- Stratifikace 3: Pohlaví
Typ: text
Hodnoty: M – muži, F – ženy, Celkem
- Stratifikace 4: Věk
Typ: text
Hodnoty: Věkové kategorie: 20-44, 45-64, 65-74, 75+, Celkem
- Stratifikace 5: Komorbidita
Typ: text
Hodnoty: Celá populace ČR, DM – Diabetes mellitus, Hypertenze, SS – Srdeční selhání, KVO – Kardiovaskulární onemocnění, ONKO – Onkologické onemocnění

Stratifikace výstupu – sloupce

- Stratifikace 1: Průměrná hodnota parametru
Typ: desetinné číslo
Hodnoty: Průměrná hodnota parametru (jednotlivě za období 2020–2025)
- Stratifikace 2: Procento osob s hraniční hodnotou parametru
Typ: desetinné číslo
Hodnoty: Procento osob s hraniční hodnotou parametru (jednotlivě za období 2020–2025)